

Тазкия дарслари (123-дарс). Ғийбатчилар жазосиз қолмайдилар

13:00 / 13.02.2021 3067

Саккизинчи оғат – ғийбат.

«Ғийбат»нинг луғатдаги маъноси бир нарсанинг кўздан тўсилишидир.

Уламолар ғийбатни қуидаги таърифлайдилар:

Журжоний айтади: «Ғийбат инсоннинг бор айбларини унинг йўқлигига зикр қилишдир».

Муновий уни «Ғойибнинг айбини зикр қилиш», деган.

Ғийбатнинг энг мукаммал таърифи қуидаги ҳадиси шарифда келгандир:

لَقْ وَبِيْعُ لَمْ لَوْسَرْ آيَ لَيْقُونَأْنَعُهُ لَلَّا يَصْرَهُرُهُ يَبْأَنَعْ
نِإَفْ لَقْ وَلُوقَاً مَيْحَا يَفَنَاكْ نِإَتْيَأْرَفَاً لَيْقُهُرُكَيْ آمَبَكَاحْ كُرْكَدْ
هَهَبْ دَقَفُ لُوقَتْ آمَهِيْفُنُكَيْ مَلْنِإَوْ هَتَبْتَغْ دَقَفُ لُوقَتْ آمَهِيْفَنَاكْ
دُوَادْ وُبَأَهَأَوَرْ

Ином Абу Довуд Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилган ҳадисда қуидагилар айтилади:

«Эй Аллоҳнинг Расули, ғийбат нима?» деб сўрашди. «Биродарингни ўзига ёқмаган нарса билан эслашинг», дедилар. Шунда: «Биродаримда мен айтган нарса бўлса-чи, бунга нима дейсиз?»

дэйишди. «Агар айтганинг унда бўлса, ғийбат қилган бўласан, аммо айтганинг унда бўлмаса, бўхтон қилган бўласан», деб жавоб қилдилар.

Ғийбатнинг ҳаром, гуноҳи кабиралардан эканини ҳамма уламолар бир овоздан таъкидлаганлар.

Ғийбат нақадар қабиҳ ва нақадар ёмон иш экани Ҳужурот сурасида баён қилинади:

أَتْيَمْهِيْحَ أَمْ حَلَّ كُلَّ أَيْ نَأْمُكْدَحَ أَصْعَبْ مُكْضَعَ بَطْعَيْ أَلَ وَ
مِيْحَرْ بَأْوَتْ كُلَّ نَأْنَمْتُ وَرَكَفْ

«Баъзиларингиз баъзиларингизни ғийбат қилмасин. Бирортангиз ўзининг ўлган биродарининг гўштини ейишни яхши кўурми? Ҳа, ёмон кўрасизлар. Аллоҳдан қўрқинглар! Албатта, Аллоҳ тавбани кўплаб қабул қилувчиdir, ўта раҳмлиdir» (12-оят).

مَسَنْ وَهِيَلَعُ كُلَّ مَسَنْ لَأَلْ وَسَرَلَأَقْ كَلَأَقْ يَمَلْ سَنْ لَأَلْ أَزَرَبْ يَبْأَنَعْ
أُبْ أَتْعَتْ كَلَأَلْ بَلَقْ نَأْمَيْ إِلَلْ حَدَيْ مَلَ وَنَأْسَلَبَنَمَأْنَمْ رَشْعَمْ أَيْ
كُلَّ لَاعَبَتَيْ مَوْتَأَرْعَعَبَتْ كَلَأَلْ مُنَإْفْ كَمْ مُنَإْفْ أُعَبَّتْ كَلَأَلْ وَنَيْ مَلْ سُمْلَا
دُوَادْ وُبْأَأَوَرْ دَوْتَيْ بَيْ فَهَصْفَيْ هَتَرْوَعْ كُلَّ لَاعَبَتَيْ نَمَ وَهَتَرْوَعْ

Абу Барза Асламийдан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Эй тили билан иймон келтириб, дилида иймон келтирмаганлар, мусулмонларни ғийбат қилманг ва уларнинг камчиликларини қидирманг. Кимки уларнинг камчилигини қидирса, Аллоҳ таоло ўша одамнинг камчилигини қидиради. Аллоҳ кимнинг камчилигини қидирса, уни уйида шарманда қиласди», дедилар».

Абу Довуд ривоят қилган.

Охиратда ҳам ғийбатчилар жазосиз қолмайдилар.

نَعْ كُلَّ كَلَأَقْ يَصَرَّ كُلَّ مَسَنْ بَسَنْ أَنَّ نَعْ
سَاحَنْ نَمْ رَافْطَأْ مُهَلَّ مَوَقَبْ تَرَرَمْ يَبَجَرْعَمَلْ مَلَ كُلَّ مَسَنْ وَهِيَلَعُ
عَالُوَهْ كَلَأَقْ كَلَيْرَبَجْ أَيْ كَلَأَلْ وَهْ نَمْ كَلُقَفْ كَمْ رَوْدَصَ وَنُوْشَمَحَيْ
دَمَحَأَوَدَوَادْ وُبْأَأَوَرْ كَمْ هَصْأَرْعَأَيْ كَمْ وَحُلْ كَأَيْ نَيْ دَلَا

Анас ибн Молик розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Мерожга чиққанимда мисдан бўлган тирноқлар билан юзларию кўксиларини тирнаётган бир қавмнинг олдидан ўтдим. Мен:

«Эй Жаброил, улар ким?» деб сўрадим.

«Булар у дунёда одамларнинг гўштини еб, обрўларини тўкканлар», деб жавоб берди».

Абу Довуд ва Аҳмад ривоят қилишган.

Мўмин-мусулмонлар ғийбатдан четланибгина қолмасдан, бошқа ғийбатчиларнинг оғзига уриб, ғийбатга йўл қўймасликка ҳаракат қилишлари ҳам матлубдир.

مَلَسَوْهْ لَعُولَلَا لَلَصِّبَنَلَانَعْ يَنْجُلَلَاسَنَأَنْبَذَاعُمَنْبَذَلَسَنَعْ
أَكَلَمَلَاعَتَوْ كَرَابَتُلَلَاثَغَبُبِعَيْ قَفَانُمْنَمَأَنْمُؤْمَحَنَمَهْلَاقَ
وَبُدِيرُيِّشَبَأَنْمُؤْمَحَبَنَمَوْمَنَهَجَرَانْنَمَهَمَأَيْقَلَأَمَوَيِّمَحَلَيِّمَحَيِّ
أَوَرَلَاقَأَمَمَجَرْحَيِّتَحَمَّنَهَجَرْسَجَلَاعَتُلَلَأَسَبَحُهَنَيِّشَدَمَحَأَدَمَحَأَ.

Саҳл ибн Муъоз ибн Анас Жуҳанийдан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Кимки бир мўминни ғийбатчи мунофиқдан ҳимоя қилса, қиёмат куни Аллоҳ таоло унинг гўштини дўзах ўтидан ҳимоя қилувчи фаришта юборади. Кимки бир мўминни сўкмоқчи бўлиб, уни ғийбат қилса, Аллоҳ таоло уни гапидан қайтмагунича жаҳаннам кўприги устида ушлаб туради», дедилар».

Аҳмад ривоят қилган.

Ғийбатчига қулоқ солган киши унинг шериги ҳисобланади. Фақат унинг гапини тили билан инкор қилсагина, гуноҳидан қутулади. Агар очик инкор қилишдан қўрқса, қалби ила инкор қилсин ва гапни бошқа тарафга буришга ёки туриб кетишга ҳаракат қилсин.

«Руҳий тарбия» китобидан